

ATELIERUL DE PÂNZĂ, O ÎNTREPRINDERE SOCIALĂ PENTRU OAMENI ȘI MEDIU

THE CANVAS WORKSHOP, A SOCIAL ENTERPRISE FOR PEOPLE AND FOR THE ENVIRONMENT

Manager Atelierul de Pânză

Andreea
SAVIN

Manager The Canvas Workshop

„If you aren't building a social enterprise, I don't know what your business model will be in 5 years” – Angela Ahrendts

Plecând de la acest citat, în România secolului XXI, ajungem să ne adresăm și noi aceeași întrebare: dacă business-urile actuale nu au și o latură socială, oare spre ce viitor ne îndreptăm? La această întrebare au încercat să răspundă voluntarii și angajații Viitor Plus – asociația pentru dezvoltare durabilă, în anul 2009, când au decis să înființeze proiectul social care pe atunci se numea „Sacoșa de pânză”.

Structură articol:

Povestea Atelierului de Pânză (obiectivul întreprinderii noastre sociale, evoluția din punct de vedere socio-economic, impactul de mediu și sustenabilitatea economică a întreprinderii sociale);

Contextul unității protejate, a modului în care ne-au impactat modificările legislative din 2017, cât și cele din 2020, când au fost reintroduse beneficiile fiscale pentru companiile cu minim 50 angajați;

Propunerile noastre de modificări legislative și activități de promovare a întreprinderilor sociale (din perspectiva unei unități protejate și nu numai): promovarea achizițiilor sociale verzi și propuneri reglementări cu privire la activități de verificare și control a unităților protejate și a companiilor care achiziționează produse și servicii de la unități protejate;

Planuri de viitor pentru întreprinderea socială Atelierul de Pânză din punct de vedere al impactului social și al celui de mediu.

„If you aren't building a social enterprise, I don't know what your business model will be in 5 years” – Angela Ahrendts

After reading this quote, in 21st century Romania, we end up asking ourselves the same question: if the businesses nowadays do not have a social impact, what kind of future can we have? We tried to answer this question with the help of the volunteers and employees of Future Plus – association for sustainable development, when we decided to start the social project that was called „The Canvas bag”.

Structure of the article:

1.The Canvas Workshop Story (the mission of our social enterprise, its evolution from social and economic perspectives, the impact on the environment and economic sustainability);

2.The context of the sheltered unit, the way in which the legislative changes from 2017 and from 2020 (when the legislation was modified so as to include again the fiscal benefits for companies with more than 50 employees) affected us;

3.Our proposals for legislation changes and activities to promote social enterprises (from the perspective of a sheltered unit and not only): promoting green social procurement and proposals for activities to check and control sheltered units and companies procuring products and services from these entities;

4.Plans for the future for the Canvas Workshop social enterprise from the point of view of social and environmental impact.

În anul 2009, în cadrul întâlnirilor strategice, o bună parte din echipa organizației Viitor Plus a sesizat că în societate există două probleme care ar putea fi soluționate prin înființarea unei întreprinderi sociale:

- Problema de mediu: consumul excesiv de pungi de plastic. Conform statisticilor la nivel global, în fiecare an 500 miliarde de pungi de plastic sunt puse în circulație.¹ Cu alte cuvinte, peste 1 milion de pungi de plastic sunt folosite în fiecare minut, iar o persoană folosește, anual, în medie 83 pungi de plastic;
- Problema socială: în România, rata șomajului în rândul persoanelor cu dizabilități este extrem de ridicată (92.75%), cu mult peste media europeană de 52-54%².

Având în vedere aceste două probleme identificate, ne-am dorit să punem bazele întreprinderii sociale „Atelierul de Pânză” pentru a oferi o alternativă eco la pungile de plastic și pentru a crea măsuri care să încurajeze crearea și menținerea locurilor de muncă destinate persoanelor cu dizabilități.

Am început cu un grant oferit de către fundația Bodyshop, iar acei 5.000 euro primiți din finanțare ne-au fost de ajutor în a pune bazele unui mic atelier de croitorie. Managerul de proiect, alături de două persoane de specialitate, a reușit să găsească un spațiu de lucru în zona Republica (București) și a dat

In 2009, throughout their strategic meetings, some of our team members realized that society is dealing with two important issues that can be solved by starting a social enterprise:

- An environmental issue: too many plastic bags. According to statistics, every year a total of 500 billion plastic bags are being used worldwide.¹ In other words, over one million bags are being used every minute and one person is using around 83 plastic bags per year;
- A social problem: in Romania, the unemployment rate among persons with disabilities is extremely high (92.75%), while the European rate is 52-54%².

Having considered these two problems, we decided that we wanted to start the social enterprise „The Canvas Workshop” in order to offer an eco-alternative to plastic bags and to encourage and support stable jobs dedicated to persons with disabilities.

We started with a grant of 5.000 euros offered by the Bodyshop Foundation, a grant that represented a big support for us in order to start this workshop. The project manager of the workshop alongside two specialized tailors, managed to find a workspace in Bucharest (Republica) and they started the project that back then was being called „The Canvas bag”.

¹ Jacobsen Sharon – “Plastic bag pollution”

- http://dpw.lacounty.gov/epd/plasticbags/articles/googobits_07-21-05.pdf

² Raport transnațional cu privire la atitudinea față de dizabilitate în contextul ocupării forței de muncă <https://www.awareness4change-project.org/uploads/1/2/3/6/123661942/raport-ro.pdf>

¹ Jacobsen Sharon – “Plastic bag pollution”

- http://dpw.lacounty.gov/epd/plasticbags/articles/googobits_07-21-05.pdf

² Transnational report on the attitude with respect to disability in the context of employment <https://www.awareness4change-project.org/uploads/1/2/3/6/123661942/raport-ro.pdf>

startul proiectului care pe atunci avea denumirea „Sacoșă de pânză”.

De la crearea unei game de produse, creionarea procesului de producție, a unui buget de venituri și cheltuieli și a unei strategii de vânzări, programul nostru a trecut prin tot procesul de dezvoltare specific unei întreprinderi sociale. Practic, învățăm împreună cu voluntarii și angajații Viitor Plus să transmitem mesajul nostru de incluziune socială și de grijă față de mediu: atelierul nostru este un model de business care respectă principiile dezvoltării durabile, îmbinând armonios componenta de mediu cu sfera socială.

Plecând de la această idee de a oferi o alternativă la punga de plastic extrem de nocivă, am creat o sacoșă de foarte bună calitate, realizată din țesătură 100% bumbac netratat, nevopsit și neînălbit, am decis să promovăm principiul **zero waste** refolosind resturile de material rezultate în urma procesului de croit, iar în prezent folosim o etichetă din carton reciclat. Cu alte cuvinte, încercăm să avem un impact minim asupra mediului înconjurător printr-un proces de producție care să utilizeze cât mai puține resurse.

În acest proces de gândire a liniei de business, am știut că ne dorim să avem un impact social, să lucrăm sacoșele cu și pentru oameni. Astfel, încă de la începuturi, am urmărit să colaborăm cu persoane din grupuri vulnerabile, iar cu sprijinul partenerilor de la Ateliere fără Frontiere, am angajat 3 beneficiari care au deprins tainele croitoriei în cadrul atelierului nostru. Am avut setat ca principal obiectiv să devenim un actor activ pe piața muncii dedicată persoanelor cu dizabilități, să promovăm conceptul de întreprindere socială, de incluziune socială și să oferim acesto-

The development process of our social enterprise had all the standard phases: creating a list of products, an income and spending budget, a sales strategy and so on. Basically, along with our volunteers and employees in Future Plus, we

learned how to express our message of social inclusion and care for the environment: our workshop is a business that respects the principles of sustainable development, with a social and environmental objective.

Starting from the idea of offering an alternative to plastic bags, we created a quality canvas bag, made of 100% cotton fabric, unbleached, unpainted and untreated, while also promoting the **zero waste** principle by reusing textile waste and by using a label made out of recycled paper. In other words, we are trying to have a minimum impact on the environment by having a production process that uses less resources than other workshops.

From the beginning we knew that we wanted to have a social impact and to create these bags for and with the people. Therefore, since the beginning of the program, we worked with vulnerable persons and with the help of our partners from Ate-

ra posibilitatea de a deveni angajați productivi și membrii unei echipe de lucru stabile.

Așadar, am continuat să colaborăm cu persoane care au diverse vulnerabilități, iar în anul 2014 am devenit în mod oficial unitate protejată autorizată. Această formă de întreprindere socială respectă concomitent două condiții: minim 30% din numărul total de angajați cu contract individual de muncă sunt persoane cu dizabilități, iar timpul de lucru cumulat al persoanelor cu dizabilități angajate reprezintă cel puțin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților. Concret, în cadrul procesului de producție sunt implicate în mod direct persoane cu dizabilități, iar produsele pe care le realizăm noi le ajută să își dezvolte creativitatea, productivitatea și le oferă ocazia de a avea o viață profesională mai bună.

În toată perioada de activitate de peste 12 ani, dezvoltarea Atelierului nostru nu a fost ușoară. Ne-am lovit de numeroase piedici care reprezintă o realitate diferită de cea pe care o trăiește un business clasic, fără implicare în sfera socială și fără un proces de producție în spate: de la dificultăți financiare și eforturi permanente de a ne acoperi cheltuielile, cu scopul de a obține profit pe care să îl reinvestim în dezvoltarea atelierului, până la fluctuație de personal, costuri ridicate și piedici în crearea unui pachet comercial competitiv pe piața atelierelor de croitorie cu focus pe realizare de accesorii reutilizabile, în speță sacoșe din bumbac. Cu toate acestea, traseul nostru este unul presărat cu reușite, unul extrem de motivant pentru orice antreprenor social, iar astăzi ne aflăm în punctul în care putem afirma cu

liere fara Frontiere, we managed to hire 3 beneficiaries that learned the secrets of tailoring in our workshop. More than that, we wanted to become an active voice in the social sector, to promote the concept of social enterprise, of social inclusion and to offer our staff the possibility to become productive employees and members of a stable and inclusive team.

Therefore, we continued to collaborate with vulnerable persons and in 2014 we became an official authorized protected unit. This type of social enterprise has to meet two conditions: at least 30% of the total number of employees must be persons with disabilities and a minimum of 50% of working hours should be covered by them. In other words, persons with disabilities are directly involved in the production process and this is how they develop their creativity skills, they learn to be pro-active and they improve their career.

In our twelve years of existence, the development of the workshop was no easy task. We came across many obstacles and our reality differs from that of a standard business, with no social work or a production process: from financial difficulties and ongoing efforts to cover our expenses, with the single purpose of reinvesting the profit in the development of the workshop, higher expenses and obstacles in creating a competitive commercial offer. However, our path is extremely motivating for any other social entrepreneur and today we can easily state that we would not change anything about this "journey". We are extremely proud of our re-

uşurinţă că nu am schimba nimic din această „călătorie”. Suntem extrem de mândri de rezultatele noastre, suntem într-un proces continuu de îmbunătăţire şi dezvoltare a produselor noastre, a metodelor de lucru cu angajaţii noştri, a comunicării cu partenerii Atelierului de Pânză şi, pe deasupra, facem eforturi în direcţia educării şi sprijinirii clienţilor noştri pentru a evidenţia importanţa achiziţiilor verzi şi cu impact social. Este un proces continuu, dar satisfacţiile noastre sunt nemărginite!

Raportat la activitatea din toţi aceşti ani, Atelierul de Pânză are următoarele rezultate:

- **267.895 accesorii reutilizabile**, realizate din bumbac natur (sacoşe, săculeţi, genţi etc.);
- **1.952 kg. deşuri textile salvate de la groapa de gunoi**, pe care ulterior le-am transformat în accesorii Puzzletex, cât mai variate şi mai colorate (ghiozdane, portfarduri, borsete, huse de laptop, genţi etc);
- **10 locuri de muncă pentru persoane cu dizabilităţi**, peste **40 angajaţi** de-a lungul celor 12 ani de activitate;

Având în vedere aceste rezultate, putem afirma cu uşurinţă că toate acestea nu s-ar fi putut realiza fără sprijinul organizaţiei noastre, Viitor Plus, a colegilor extrem de dedicaţi şi a numeroaselor ore puse în slujba dezvoltării atelierului nostru. Pe lângă toate acestea, un aspect care ne este de ajutor în acest moment este prevederea din art. 78 Legea 448/2006 privind protecţia persoanelor cu dizabilităţi, conform căreia instituţiile publice şi companiile private cu cel puţin 50 angajaţi au obligativitatea de a angaja persoane cu dizabilităţi într-un procent de cel puţin 4% din numărul

sults, we are in a permanent process of improvement of our products, in our relationship with our employees, and we are also doing a tireless job in educating our clients to understand the high importance of green acquisitions with social impact. It is

an ongoing process, but with a great impact!

In matters of results, this is what we managed to achieve up until now:

- **267.895 accessories**, made out of natural cotton;
- **1.952 kilos of textile waste saved from land fields**;
- **10 jobs** for persons with disabilities and **over 40 employees** in our 12 years of activity;

We can state that without the help of our NGO, Future Plus, of our dedicated colleagues, we could have never achieved these results. Another important aspect is the article 78 of the Law 448/2006 regarding the protection of persons with disabilities stating that public institutions and private companies with at least 50 employees are obligated to hire persons with disabilities representing 4% of the total of their employees. Companies that do not respect

total de angajați. Cei care nu au acești angajați, au opțiunea de a face achiziții de la unități protejate autorizate, utilizând jumătate din fondul taxei pe dizabilitate.¹ Această prevedere a fost exclusă din Legea 448/2006 prin OUG 60/2017, în urma căreia majoritatea unităților protejate și-au încheiat activitatea, iar peste 4.000 locuri de muncă s-au pierdut la momentul respectiv. Cu sprijinul Fundației „Alături de Voi” România, prin intermediul Președintei, Angela Achiței, în anul 2020 această prevedere a fost reintrodusă în Legea 448/2006, permițând companiilor și instituțiilor publice cu peste 50 angajați să efectueze achiziții în cuantumul a 50% din taxa pe dizabilitate datorată lunar la bugetul de stat. Astfel, a fost extinsă piața clienților care pot colabora cu întreprinderi sociale organizate ca unități protejate autorizate, iar utilizarea acestei taxe sprijină în mod direct atelierele care nu pot concura cu fabrici mari de confecții sau cu alți actori pe piața comercială, întrucât nu au același nivel de productivitate, au cheltuieli mai mari din perspectiva serviciilor sociale pe care le oferă și lista poate continua. Cu alte cuvinte, acest beneficiu fiscal oferă unităților protejate posibilitatea de a fi adevărați competitori și ne așează pe poziție de egalitate cu alte companii care pot oferi un preț mai accesibil, dar care nu au componenta socială și cea de mediu.

În momentul de față, o bună parte din clienții Atelierului de Pânză este reprezentată de companiile care aleg să facă achiziții sustenabile, cu impact, iar feedback-ul lor este unul extrem de pozitiv. Fiind întreprindere socială și lucrând cu persoane cu dizabilități, ca-

this percentage, have the option to purchase products from authorized protected units.¹ This article was erased from the Law in 2017 and that was the moment when many protected units had to shut down and more than 4.000 jobs were dissolved. With the support of the “Alături de Voi” Romania Foundation and the help of its President, Angela Achiței, in 2020, this article was re-installed in the new bill and companies had the possibility to purchase products by using 50% of the tax that usually would have gone to the state budget. Therefore, this was a direct support offered to small social enterprises that cannot compete with classic businesses given their limited level of productivity, their higher expenses given by the social services they offer.

At the very moment, there are many companies that choose to purchase our products and their feedback is a positive one. Given the fact that we are a social enterprise and we work with vulnerable persons, the quality of our products is extremely important and we treat every order with priority, regardless of its quantity and financial value. More than that, we continued to improve our products, to have the best cotton fabric in order to work with big companies but also with clients that order our products by accessing our website www.atelieruldepanza.ro and ordering 1-2 tote bags for their own use. This is how we address all types of clients; we ful-

¹ <https://www.atelieruldepanza.ro/2021/01/20/beneficii-fiscale-pentru-companiile-care-fac-achizitii-de-la-unitati-protejate/>

¹ <https://www.atelieruldepanza.ro/2021/01/20/beneficii-fiscale-pentru-companiile-care-fac-achizitii-de-la-unitati-protejate/>

litatea produselor noastre primează, iar atenția pe care o oferim fiecărei comenzi, indiferent de cantitate și de valoare, se simte de la prima interacțiune. Mai mult decât atât, de-a lungul timpului ne-am concentrat pe diversificarea produselor noastre, a printurilor folosite, prin creșterea calității țesăturii și a produselor, astfel încât să ne putem adresa cu ușurință atât clienților B2B care comandă cantități mari, cât și clienților care accesează magazinul nostru online www.atelieruldepanza.ro și aleg 1-2 sacoșe pentru uz personal. În acest fel, ne adresăm tuturor categoriilor de clienți, răspundem tuturor nevoilor lor, iar toate veniturile pe care le obținem în urma acestor colaborări ne ajută să continuăm să creștem impactul social pe care ni l-am asumat.

Toate acestea fiind spuse, suntem de părere că fără o legislație clară și aplicativă, nimic din ceea ce ne propunem ca atelier social nu s-ar putea realiza. Din acest motiv, am decis ca împreună cu ai noștri colegi din Viitor Plus să ne implicăm mai mult în partea de advocacy, iar cel mai bun impact îl putem avea lucrând alături de cele mai renumite întreprinderi sociale din țară. Astfel, Atelierul de Pânză prin Viitor Plus este membru al RISE România – Rețeaua Română a Întreprinderilor Sociale, iar alături de colegii noștri am reușit de-a lungul timpului să aducem îmbunătățiri legislației actuale și continuăm să ne implicăm în acest proces de advocacy ori de câte ori prevederile legale necesită îmbunătățire. De altfel, cu cât suntem mai mulți și mai implicați, cu atât vocea noastră va fi mai puternică și va avea impactul dorit.

Din acest punct de vedere, suntem conștienți că unitățile protejate trebuie să fie responsabile și să respecte normele în vigoare, implicând persoanele cu dizabilități în procesul de pro-

fill all their needs and all the profit is being reinvested in the social impact we want to have.

All these being said, we believe that without a clear and enforceable law, none of these could have been achieved. That is why, we are a founding member of RISE – The Network of Romanian Social Enterprises

and with the help of our colleagues we have managed to improve the current legislation and we continue to work together in this process of advocacy. From this perspective, we are very aware that authorized protected units must be responsible and respect the law, by engaging their employees in the production process and by selling only their own products. Therefore, it would be very helpful if we would have a mechanism of monitoring these ac-

ducție și comercializând doar produse proprii. Așadar, introducerea unei metode de monitorizare a acestor achiziții ar reprezenta încă un mecanism de bună funcționare și aplicare a Legii 448/2006 privind protecția persoanelor cu dizabilități. O altă modalitate prin care sectorul social poate fi sprijinit o reprezintă utilizarea la scară largă a achizițiilor cu impact social și a celor verzi de către instituții publice și companii din România. De cele mai multe ori, primează criteriul celui mai mic preț, o cunoaștere limitată a modalităților de realizare a achizițiilor sociale și verzi, lipsa unor mecanisme de identificare a entităților care sunt eligibile pentru contractele rezervate ș.a.m.d.

Desigur, lista modificărilor legislative și a aspectelor ce pot fi îmbunătățite este una extrem de stufoasă dar experiența ne-a învățat că vocea comună, alături de alte întreprinderi sociale și ONG-uri de profil, reprezintă cea mai bună metodă prin care ne putem face auziți. Așadar, alături de colegii noștri din RISE continuăm să facem demersuri în vederea creșterii gradului de înțelegere pe care decidenții politici îl au cu privire la nevoile sectorului social și provocările pe care le întâlnim în drumul nostru spre o societate incluzivă și responsabilă, atât cu mediul, cât și cu oamenii.

Într-un final, putem spune cu mare convingere că dezvoltarea unei întreprinderi sociale cu grijă pentru oameni și mediu reprezintă un proces constant de schimbare, inovare și efort colectiv. De la alegerea unor furnizori mai responsabili, la folosirea de țesătură din bumbac reciclat, de la obiectivul de a colabora cu alte afaceri locale și până la minimizarea amprenteii de carbon pe care o avem, Atelierul de Pânză trece în permanență printr-un proces de

quisitions in order to make sure that the regulations are being respected. Another way to support the social sector is to offer public institutions and private companies the information they need in order to support acquisitions with social impact and green acquisitions. There are many situations when the primary condition in these acquisitions is the low price, a limited understanding of the process and the lack of mechanisms to identify the institutions that are eligible for reserved contracts etc.

In matters of law improvements, the list can be very long, but we have learned from our experience that a common voice, along other social enterprises and NGOs, represents the best way to offer a clear message and be heard by decision-makers. So, with our colleagues from RISE, we continue to work in order to help our policymakers understand the reality of the social sector and the obstacles that we come across in our path to an inclusive and responsible society.

In the end, the development of a social enterprise for people and the environment represents a constant process of improvement, innovation and team effort. From working with more responsible suppliers, to using recycled cotton, from our objective to work with other small local businesses to have a minimum impact on the environment, the Canvas Workshop is going through a constant process of change. We are a big team and not in matters of numbers, but in matters of engagement and devotion to our objectives. We are being a part of an organisation that is constantly supporting us in order

schimbare. Suntem o echipă mare și nu din punct de vedere al numărului de persoane, ci mai degrabă din perspectiva implicării și dedicării noastre. Facem parte dintr-o organizație care a înțeles obiectivul nostru final, care ne ghidează și susține în permanență. De asemenea, avem un grad ridicat de conștientizare a responsabilității pe care o avem față de angajații, clienții și partenerii noștri, așadar încercăm să ne depășim limitele cu fiecare situație nou apărută.

Prioritatea noastră actuală este să promovăm economia circulară, crescând impactul pozitiv asupra mediului prin diversificarea și creșterea gamei de produse Puzzletex (produse realizate din deșeuri textile), precum și prin promovarea produselor realizate din bumbac reciclat. Altfel spus, pe lângă sacoșele din țesătură bumbac natur care stopează cu succes consumul excesiv de pungi de plastic, sacoșele din bumbac reciclat sau produsele din deșeuri textile reușesc să aducă ceva în plus: oferă posibilitatea de a reintroduce în circuitul de consum o țesătură care, în caz contrar, ar ajunge la groapa de gunoi. Așadar, la momentul actual suntem în plin proces de dezvoltare a acestor linii de produse, continuând să creștem capacitatea de producție, să avem o echipă cât mai mare și mai diversă. Mai exact, să rămânem acea „întreprindere socială pentru oameni și mediu” pe care ne-am dorit să o dezvoltăm încă din 2009, de când povestea Atelierului de Pânză continuă să se scrie.

to achieve our final goal. We are very much aware of our responsibility towards our employees, clients and partners so we try to exceed our limits with each new situation that we come across.

Our main goal is to promote circular economy by developing the Puzzletex business line (products made out of textile waste) and by promoting the products made out of recycled cotton. In other words, besides our canvas bags that replace the plastic ones, the bags made out of recycled cotton manage to bring something extra by offering us the

possibility to reintroduce into the consuming cycle textile waste that has been saved from land field. Therefore, at the moment, we are in a full process of developing this line of business, we continue to raise our work capacity, to have a team as big and diverse as we can. More exactly, we want to continue to be that „social enterprise for people and the environment” that we wanted to be since the beginning in 2009 when we started to tell the story of the Canvas Workshop.